EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2018 09 12
COM(2018) 641 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR EUROPOS VADOVŲ TARYBAI

Sauganti Europa. Iniciatyva išplėsti Europos prokuratūros įgaliojimus, kad jie apimtų ir kovą su tarpvalstybiniais teroristiniais nusikaltimais

Europos Komisijos įnašas 2018 m. rugsėjo 19–20 d. Vadovų susitikime Zalcburge

„Europos Sąjunga taip pat turi griežčiau kovoti su terorizmu. Per pastaruosius trejus metus padarėme tikrą pažangą. Tačiau mums vis dar trūksta priemonių greitai veikti tarpvalstybinių terorizmo grėsmių atvejais. <…>Mano manymu, pakanka argumentų, kad naujajam Europos prokurorui būtų pavestas tarpvalstybinių terorizmo nusikaltimų tyrimas.

Jeanas-Claude'as Junckeris, pranešimas apie Sąjungos padėtį, 2017 m. rugsėjo 13 d.

1. Įvadas

Terorizmas išlieka vienu iš didžiausių mūsų visuomenės iššūkių. Teroro aktai – viena iš sunkiausių nusikaltimų rūšių, jais pažeidžiamos pagrindinės vertybės, kurios yra Europos Sąjungos pamatas.

Stipresnė Europa turi saugoti savo piliečius ir užtikrinti, kad teroristai greitai stotų prieš teismą. 2017 m. rugsėjo mėn. pranešime apie Sąjungos padėtį Komisijos pirmininkas J.-C. Junckeris nurodė įvairių veiksmų, kuriais siekiama iki 2025 m. sukurti stipresnę, vieningesnę ir demokratiškesnę Sąjungą. Kad tai būtų įgyvendinta, Komisija pateikia iniciatyvą išplėsti Europos prokuratūros[1] kompetenciją, kad ji galėtų tirti terorizmo nusikaltimus ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn.

Pastaraisiais metais terorizmo grėsmė Europos Sąjungoje išlieka didelė ir toliau plinta. Be naujų teroristinių išpuolių formų, propaganda internete ir tinklaveika socialinėje žiniasklaidoje tapo galingais teroristų įrankiais, ES naudojamais verbuoti, radikalizacijai ir lėšoms rinkti.[2] Terorizmo grėsmė yra reali ir ilgalaikė problema, kuriai išspręsti reikalingas visapusiškas struktūrinis Sąjungos atsakas, įskaitant ir teroristinių nusikaltimų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą už juos visoje ES.

[1] 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje.

[2] 2018 m. Europolo TESAT ataskaita (Europos Sąjungos terorizmo padėties ir tendencijų ataskaita).

Nepažeisdama Sutartyje nustatytų ribų[3], Europos Sąjunga ėmėsi ryžtingų veiksmų kovodama su terorizmo grėsmėmis, pirmiausia pagal 2015 m. Europos saugumo darbotvarkę[4], ir kurdama tikrą veiksmingą saugumo sąjungą[5]. Ji ėmėsi veiksmų iš teroristų atimdama erdvę ir priemones vykdyti išpuolius, kriminalizuodama teroristų nusikaltimus visoje Sąjungoje, pagerindama bendrą teisėsaugos informacijos naudojimą valstybėse narėse, kovodama su radikalėjimu ir sustiprindama Sąjungos išorės sienų valdymą. Sąjungos agentūros, ypač Eurojustas ir Europolas, atlieka vis svarbesnį vaidmenį skatinant teisminį ir policijos bendradarbiavimą ES, įskaitant informacijos terorizmo bylose koordinavimą ir keitimąsi ja nacionalinių institucijų prašymu. Kartu su šiuo komunikatu priimtas pasiūlymas dėl reglamento, skirto teroristinio turinio sklaidai internete uždrausti[6].

Nors padaryta didelė pažanga vykdant tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir jis yra davęs gerų rezultatų, Sąjungoje šioje srityje nevykdomas europinio lygmens baudžiamasis persekiojimas, apimantis visus etapus – nuo tyrimo, patraukimo baudžiamojon atsakomybėn iki nuosprendžio dėl tarpvalstybinio teroristinio nusikaltimo priėmimo. Nors pastaraisiais metais valstybės narės patiria nevienodą terorizmo grėsmę[7] laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo spragos vienoje valstybėje narėje gali lemti nelaimingus atsitikimus arba kelti pavojų kitoje valstybėje narėje arba visoje Sąjungoje.

Neseniai įsteigta Europos prokuratūra atsako už Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikaltimų tyrimą, kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą ir perdavimą teismui[8]. Europos prokuratūros steigimo aktas, Reglamentas (ES) 2017/1939, įsigaliojo 2017 m. lapkričio 20 d.[9], ir jį taiko dvidešimt valstybių narių[10]. Nuo tada prie tvirtesnio bendradarbiavimo prisijungė dar dvi valstybės narės[11]. Vyksta darbas siekiant užtikrinti, kad iki 2020 m. pabaigos Europos

---

3 Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 2 dalis.

4 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos saugumo darbotvarkė“, COM(2015) 185 *final*, 2015 m. balandžio 28 d.

5 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Europos saugumo darbotvarkės įgyvendinimas siekiant kovoti su terorizmu ir sukurti tikrą veiksmingą saugumo sąjungą“, COM(2016) 230 *final*. Pažangos kovojant su terorizmu ir kitomis grėsmėmis saugumui Europos Sąjungoje apžvalga pateikta naujausioje saugumo sąjungos pažangos ataskaitoje (COM(2018) 470 *final*, 2018 6 13) ir ankstesnėse ataskaitose.

6 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, skirto teroristinio turinio sklaidai internete uždrausti, COM (2018) 640, 2018 m. rugsėjo 11 d.

7 Žr. Europolo TESAT ataskaitas: 2015 m., p. 13, 2016 m., p. 15, 2017 m., p. 11 ir 2018 m., p. 10.

8 Nusikalstamų veikų, patenkančių į Europos prokuratūros direktyvos dalykinę kompetenciją, apibrėžtis žr. 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (EB) Nr. 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis, OL L 198, 2017 7 28, p. 29–41.

9 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje.

10 Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija ir Vokietija.

11 2018 m. rugpjūčio 1 d. Komisija patvirtino Nyderlandų dalyvavimą tvirtesniame bendradarbiavime steigiant Europos prokuratūrą (OL L 196, 2018 m. rugpjūčio 2 d.). 2018 m. rugpjūčio 7 d. Komisija patvirtino Maltos dalyvavimą tvirtesniame bendradarbiavime steigiant Europos prokuratūrą (OL L 201, 2018 m. rugpjūčio 8 d.).

prokuratūra dirbtų visu pajėgumu. Ši iniciatyva neturės įtakos Europos prokuratūros kūrimui pagal galiojantį Reglamentą (ES) 2017/1939.

2. Komisijos iniciatyva

Komisija teikia šią iniciatyvą (dėl kurios reikėtų pakeisti Sutartį) išplėsti Europos prokuratūros kompetenciją, įtraukiant į ją teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei – tai visuotinio ir tvirtesnio Europos reagavimo į terorizmo grėsmes elementas.

Prie šio komunikato pridedamas priedas – Komisijos iniciatyva dėl galimybės priimti Europos Vadovų Tarybos sprendimą, kuriuo iš dalies keičiamos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 86 straipsnio 1 ir 2 dalys, kad Europos prokuratūros kompetencijai būtų priskirti ir teroristinių nusikaltimų, turinčių poveikio daugiau nei vienai valstybei narei.

SESV 86 straipsnio 4 dalyje numatyta galimybė išplėsti Europos prokuratūros įgaliojimus. Pagal SESV 86 straipsnio 4 dalyje Europos Vadovų Taryba gali priimti sprendimą, kuriuo būtų iš dalies pakeista nuostata dėl Europos prokuratūros įgaliojimų išplėtimo, kad jie apimtų peržengiančio sienas pobūdžio sunkius nusikaltimus. Gavusi Europos Parlamento pritarimą ir pasikonsultavusi su Komisija, Europos Vadovų Taryba sprendimą priims vieningai.

SESV 86 straipsnio 4 dalyje sąvoka vieningas sprendimas taikoma ne tik Europos prokuratūros veikloje dalyvaujančioms[12], bet ir kitoms valstybėms narėms. Nors šia supaprastinta Sutarties pakeitimo procedūra nenumatoma, kad Europos Vadovų Taryba veikia remdamasi Komisijos pasiūlymu, tai netrukdo Komisijai pristatyti iniciatyvos.

Europos Vadovų Taryba gali iš dalies pakeisti SESV 86 straipsnio 1 ir 2 dalis siekdama išplėsti Europos prokuratūros dalykinę kompetenciją tirti visus, kai kuriuos ar tik „tarpvalstybinio pobūdžio sunkius nusikaltimus“. Ši sąvoka visų pirma taikoma SESV 83 straipsnio 1 dalyje nurodytiems tarpvalstybinio pobūdžio sunkiems nusikaltimams. Papildomai reikalaujant į Europos prokuratūros kompetenciją gali būti įtraukti tik „sunkūs nusikaltimai, turintys poveikio daugiau nei vienai valstybei narei“.

Po Europos Vadovų Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas SESV 86 straipsnis, Komisija pateiktų teisėkūros pasiūlymą iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2017/1939, kad Europos prokuratūrai būtų suteikti reikiami įgaliojimai ir išdėstyti pakeitimai, kurių gali

[12] Europos prokuratūra įsteigta pagal tvirtesnio bendradarbiavimo nuostatas, ir dabar jos veikloje dalyvauja 22 valstybės narės, žr. 9, 10 ir 11 išnašas.

reikėti, kad Europos prokuratūra efektyviai vykdytų teroristinių nusikaltimų tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą. Iš dalies pakeitus Reglamentą Europos prokuratūroje nebūtų galima kintamoji geometrija, kad valstybės narės dalyvautų skirtingose jos kompetencijos srityse. Taip pat šioje bendroje veikloje turėtų dalyvauti nedalyvaujančios valstybės narės, kurios prie Europos prokuratūros galbūt prisijungtų vėliau.

3. Tarpvalstybinių teroristinių nusikaltimų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos spragos

Nors kovojant su terorizmu ir kitomis grėsmėmis saugumui Europos Sąjungoje daroma didelė pažanga, ypač įgyvendinant Europos saugumo darbotvarkę ir siekiant tikros veiksmingos saugumo sąjungos, dar yra keletas dabartinės teisinės, institucinės ir veiklos sistemos spragų. Visų pirma Sąjunga neturi vieningo požiūrio į tarpvalstybinių teroristinių nusikaltimų tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą už juos ir jų bylų perdavimą teismui.

3.1. Teroristinių nusikaltimų tyrimų suskaidymas

Šiuo metu už teroristinių nusikaltimų tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą už juos ir jų bylų perdavimą teismui atsakingos tik nacionalinės teisėsaugos ir teisminės institucijos. Vis dėlto jų įgaliojimus riboja valstybių sienos, o teroristiniai nusikaltimai labai dažnai vykdomi tarpvalstybiniu mastu[13]. Dėl to dažnai skiriasi valstybių požiūris į tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą ir yra šios srities institucijų keitimosi informacija, koordinavimo ir bendradarbiavimo spragų.

Daugelį metų Sąjunga siūlė tarpvalstybinio bendradarbiavimo teroristinių nusikaltimų srityje stiprinimo priemonių. Visų pirma Eurojustas ir Europolas jau dabar nacionalinių institucijų prašymu atitinkamai skatina daugiašalį teisminį ir teisėsaugos bendradarbiavimą bei informacijos koordinavimą ir keitimąsi bylose dėl sunkių tarpvalstybinių nusikaltimų. Eurojusto vaidmenį sustiprins jo naujoji teisinė sistema, kuri bus pradėta taikyti 2019 m.[14]

2015–2017 m. laikotarpiu Eurojusto kovos su teroristiniais nusikaltimais bylų skaičius išaugo daugiau nei dvigubai[15], o jungtinių tyrimų grupių (JTG) skaičius – keturgubai[16]. Eurojusto tiriamos bylos aiškiai rodo didėjantį bendro ir koordinuoto nacionalinių teisminių institucijų

[13] Žr. ankstesnę nuorodą ir SESV 83 straipsnio 1 dalį.

[14] 2018 m. birželio 19 d. Europos Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą dėl Eurojusto reformos ir netrukus bus oficialiai priimtas ir įsigalios ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2018/... dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto), kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187TVR.

[15] 41 byla 2015 m., 67 bylos 2016 m. ir 87 bylos 2017 m.

[16] Siekiant kovoti su terorizmu 2017 m. buvo įsteigta 12 jungtinių tyrimų grupių, palyginti su 4 jungtinėmis tyrimų grupėmis 2016 m. ir 3 jungtinėmis tyrimų grupėmis 2015 m.

požiūrio poreikį. Valstybės narės siekia Eurojusto pagalbos, pavyzdžiui, tokiose srityse kaip keitimasis informacija ir įrodymais, spartesnis savitarpio teisinės pagalbos ir ekstradicijos prašymų vykdymas, Europos arešto orderių r Europos tyrimo orderių išdavimas bei jungtinių tyrimų grupių steigimas.

Eurojusto patirtis taip pat rodo, kad, nors nusikalstamų veikų tyrimai ir baudžiamasis persekiojimas šioje srityje paprastai valstybėse narėse laikomi prioritetiniais, valdžios institucijos, atsižvelgdamos į svarbius nacionalinio saugumo aspektus, dažnai laikosi nacionalinės perspektyvos. Dėl slapto su terorizmu susijusių tyrimų pobūdžio gali atsirasti papildomų kliūčių institucijoms dalijantis informacija ir pradedant tyrimus, kuriais viršijama tai, kas būtina nagrinėjant nacionalinę bylą.

Todėl terorizmo atvejai tiriami ir už juos baudžiamojon atsakomybėn patraukiama vienu metu keliose valstybėse narėse. Todėl ne visada deramai atsižvelgiama į jų sudėtingumą ir (arba) tarpvalstybinį pobūdį. Todėl nacionalinės jurisdikcijos ribos gali trukdyti suvokti tarpvalstybinę teroristų, teroristinių grupuočių ar tinklų veiklą ir užkirsti jai kelią.

Nors ir Eurojustas, ir Europolas nuolat aktyviai teikia paramą nacionalinėms institucijoms, siekiančioms kovoti su teroristiniais nusikaltimais, jos gali pradėti veiksmus tik gavusios nacionalinių institucijų pagalbos prašymą. Be to, nė viena iš šių įstaigų neturi reikalingų įgaliojimų aktyviai vykdyti koordinuotą, veiksmingą ir proporcingą baudžiamąjį persekiojimą Sąjungos lygmeniu, todėl jos negali išspręsti problemų, kurias kelia suskaidymas vykdant baudžiamąjį persekiojimą dėl teroristinių nusikaltimų.

3.2. Nacionalinių institucijų ir ES agentūrų savalaikio keitimosi informacija apie terorizmo bylas spragos

Nors Sąjunga ėmėsi veiksmų struktūriniams informacijos mainams pagerinti, ypač siekdama sukurti patikimesnes ir pažangesnes saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacines sistemas[17], vis dar esama svarbių uždavinių norint laiku pasidalyti informacija konkrečiais nusikalstamų veikų tyrimų ar baudžiamojo persekiojimo atvejais.

Kalbant apie keitimąsi informacija apie teroristines bylas, Eurojustas savo naujausioje ataskaitoje dėl užsienio teroristų kovotojų[18] teigia, kad nėra suderinto požiūrio, kokia informacija turėtų būti bendro naudojimo. Tebėra informacijos, kuria su Eurojustu dalijasi kiekviena valstybė narė, kiekio, tipo ir apimties skirtumų. Tai viena iš priežasčių, dėl kurių

[17] Apžvalga pateikta Keturioliktojoje pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitoje (COM(2018) 211 *final*, 2018 4 17).

[18] 2018 m. liepos 2 d. Tarybos dokumentas 15515/17.

2018 m. birželio mėn. Eurojusto surengtame posėdyje dėl kovos su terorizmu buvo dar kartą pabrėžta teisminės informacijos kryžminės patikros svarba vykdant baudžiamąjį persekiojimą už teroristinius nusikaltimus[19]. Dėl tokio neoptimalaus keitimosi informacija Eurojusto galimybės nustatyti esamus ryšius su tebevykdomais tyrimais ir baudžiamosiomis bylomis, taip pat ryšius su kitomis valstybėmis narėmis, vis dar ribotos.

Be to, tiriant teroristinius nusikaltimus ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą už juos konkrečiais tarpvalstybiniais atvejais reikalingi greiti ir suderinti visų teisėsaugos ir teisminių institucijų veiksmai, siekiant užtikrinti, kad nepasimes jokie įrodymai ir bus užkirstas kelias tolesniems, galbūt susijusiems, teroristiniams nusikaltimams. Vis dėlto tai padaryti, pasirodo, yra gana sudėtinga, kai tarpvalstybines bylas nagrinėja kelios skirtingos institucijos keliose valstybėse narėse. Europolo ir Eurojusto parama iš dalies tai palengvina. Be to, nei Europolas, nei Eurojustas neturi įgaliojimų įpareigoti nacionalines institucijas suteikti konkrečią informaciją ar imtis tyrimo priemonių. Tai reiškia, kad informacija ne visada yra prieinama laiku, o laiko aspektas yra lemiamas siekiant sėkmingai išaiškinti teroristinius nusikaltimus ir užtikrinti, kad būtų galima užkirsti kelią tolesniems, galbūt susijusiems, teroristiniams išpuoliams.

3.3. Slapto pobūdžio įrodymų rinkimas, dalijimasis jais ir jų naudojimas

Sėkmingo baudžiamojo persekiojimo už bet kokį nusikaltimą pagrindas – užtikrinimas, kad gauta informacija yra priimtina kaip įrodymai. Tai visų pirma aktualu tiriant terorizmo bylas, kai baudžiamasis persekiojimas yra pagrįstas ir netiesioginiais įrodymais (žvalgybos duomenimis, liudininkų, sulaikytųjų pareiškimais). Eurojusto apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalgos ataskaitose[20] nurodyta, kad yra sunkumų renkant tam tikrų tipų informaciją, kuri turi būti naudojama kaip įrodymas tiriant terorizmo bylas, ja dalijantis ir ją naudojant. Visų pirma terorizmo bylose informacijos rinkimas dažnai priklauso nuo specialių tyrimo metodų taikymo arba apima valstybių narių specializuotų kompetentingų institucijų darbą. Dažnai tokia informacija nėra dalijamasi siekiant apsaugoti informacijos šaltinius, užtikrinti, kad informatoriai išliks anonimiški arba kad metodai, kuriais buvo surinkta informacija, liks apsaugoti.

[19] Žr. 2018 m. birželio 21 d. Eurojusto pranešimą spaudai ir šias nuorodas: http://www.eurojust.europa.eu/press/PressReleases/Pages/2018/2018-06-21.aspx. Šiame bendrame pareiškime keletas valstybių narių kviečia sukurti Europos teismų kovos su terorizmu registrą, kuris būtų tvarkomas Eurojuste.

[20] Žr. Eurojusto apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalgos ataskaitas, 2018 m. gegužės 28 d. redakcija, p. 16–18, 38;
2017 m. kovo 27 d. redakciją, p. 32; 2016 m. birželio 25 d. redakciją, p. 29–31.

3.4. Tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo etapo neatitikimas

Visų pirma su terorizmu susijusiose bylose ypač svarbu, kad būtų glaudžiai koordinuojami teisėsaugos institucijų ir prokuratūros veiksmai. Vienu metu turi būti išduoti arešto orderiai ar atliktos gyvenamųjų patalpų kratos bei laiku gauti teismo leidimai. Dėl to ypač svarbu, kad sklandžiai vyktų tyrimo institucijų ir prokuratūros bendradarbiavimas. Gali būti, kad netgi bendradarbiaujant nacionalinėms institucijoms, Europolui ir Eurojustui galutiniam rezultatui įtakos turės skirtingi nacionaliniai prioritetai ar opūs klausimai, ar paprasčiausiai galimybė gauti išteklių (jų stoka). Sąjungoje nėra centrinės institucijos, kuri galėtų reguliuoti tiek tarpvalstybinių terorizmo bylų tyrimo, tiek baudžiamojo persekiojimo aspektus ir užtikrinti visiškai sklandų visų susijusių institucijų bendradarbiavimą tiek nacionaliniu, tiek Sąjungos lygmenimis laikantis griežtai nustatytų terminų ir konfidencialumo.

3.5. Lygiagrečiai vykdomų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo neefektyvumas

Teroristiniai nusikaltimai dažnai paveikia keletą šalių. Susiję įtariamieji arba aukos taip pat dažnai yra skirtingų šalių piliečiai. Jurisdikcijos kolizijos, pavyzdžiui, gali būti tada, kai nusikaltimo aukos yra iš skirtingų valstybių narių ir visos paveiktos valstybės narės nori vykdyti jurisdikciją, susijusią su tuo pačiu teroristiniu nusikaltimu. Pavyzdžiui, keliose pastarojo meto terorizmo bylose dvi ar daugiau valstybių narių tuo pat metu prisiėmė jurisdikciją dėl to paties nusikaltimo tyrimo skirtingais pagrindais, kaip antai pagal aukos pilietybę ar teritorinę kompetenciją. Tokie lygiagretūs tyrimai gali duoti pagrindą *ne bis in idem* situacijoms.

Šiuo metu Sąjunga neturi tinkamo mechanizmo tokioms situacijoms spręsti. Su keliomis valstybėmis narėmis susijusių bylų tyrimo atvejais vienos valstybės narės institucijų tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo veiksmai gali turėti pasekmių tyrimams ar baudžiamajam persekiojimui, vykstantiems kitose valstybėse narėse. Koordinuoti veiksmai yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad nedings įrodymai ar įtariamieji ypač tais atvejais, kai dalyvauja teroristų grupuotės, kurių nariai aktyviai veikia įvairiose valstybėse narėse. Nors Eurojustas gali atlikti labai svarbų vaidmenį koordinuojant tyrimus, pagal jo dabartinę teisinę sistemą jis negali priimti sprendimų dėl jurisdikcijos kolizijų ir priversti valstybių narių institucijas susilaikyti nuo jurisdikcinių veiksmų.

Minėti trūkumai iliustruojami toliau pateikiamame langelyje.

Hipotetinis atvejis

Džihadistų teroristų grupuotė pasamdo agentus keliose ES valstybėse narėse, kuriems neleidžiama bendrauti tarpusavyje arba kurie net nežino vienas apie kitą ir tik gauna nurodymus šifruotomis žinutėmis. Jie visi atlieka skirtingas užduotis – nuomoti automobilius, pirkti chemines medžiagas, rinkti informaciją apie potencialius taikinius, gauti suklastotus asmens tapatybės dokumentus ir kt., o operacijų vadas veikia trečiojoje šalyje.

Teisėsaugos priemonėmis gavusios informaciją valstybėje narėje A, kompetentingos institucijos nustato, kad suklastoti dokumentai pagaminti fiktyviems asmenims ir sulaiko įtariamąjį. Jos nežino, kad dokumentai yra skirti didesnei teroristų grupuotei, ir patraukia asmenį baudžiamojon atsakomybėn už dokumentų klastojimą.

Teisėsaugos veiksmai valstybėje narėje B leidžia kompetentingoms institucijoms nustatyti asmenį, kuris įsigijo didelį kiekį pesticidų, kaip įtariama, sprogmens gamybai, jos jį sulaiko ir pareiškia jam kaltinimus tik kaip „vienišam“ teroristui, nes nežino apie teroristinę grupuotę ar kitus grupuotės narius.

Sužinojęs apie teisėsaugos ir teisminių institucijų veiksmus valstybėse narėse A ir B, teroristinės grupuotės vadas trečiojoje šalyje pakoreguoja teroristinių veiksmų planus.

Nekoordinuojami valstybių narių A ir B veiksmai reiškia, kad baudžiamasis persekiojimas vykdomas lygiagrečiai ir priimami keli apkaltinamieji nuosprendžiai, o platesnis tinklas ir jo veikla lieka neišaiškinti, ir likusios teroristų tinklo dalys gali pakoreguoti savo planus ir tęsti teroristinę veiklą.

4. Europos prokuratūra gali pašalinti esamas spragas

Kaip buvo minėta, Eurojusto ir Europolo pridėtinė vertė remiant nacionalines institucijas ir palengvinant teisminį bendradarbiavimą esamomis savitarpio pagalbos ir tarpusavio pripažinimo priemonėmis yra esminė, Europoje požiūris į teroristinių nusikaltimų tyrimus, baudžiamąjį persekiojimą už juos ir jų vykdytojų perdavimą teismui nėra vienodas. Europolas ir Eurojustas negali veiksmingai pašalinti trūkumų, susijusių su tarpvalstybinių teroristinių nusikaltimų tyrimu ir patraukimu baudžiamojon atsakomybėn, nes neturi reikiamų įgaliojimų ir pagal Sutartį negali jų įgyti, o Europos prokuratūrai tokia galimybė Sutartyje numatyta.

Minėtiems trūkumams pašalinti reikalingas tvirtesnis Europos požiūris, kad būtų užtikrinti vienodi, veiksmingi ir efektyvūs teisminiai veiksmai dėl šių nusikaltimų visoje Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje. Teroristiniai nusikaltimai daro poveikį visoms valstybėms narėms ir visai Sąjungai, todėl turi būti apsvarstytas sprendimas visos Europos lygmeniu. Šiomis aplinkybėmis Europos prokuratūra neabejotinai suteiktų pridėtinės vertės kovojant su teroristiniais nusikaltimais ir šalinant nustatytas spragas.

Europos prokuratūros veikimas

Europos prokuratūra yra nepriklausoma Europos prokuratūra, veikianti Sąjungos mastu ir įgaliota vykdyti visos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikaltimų tyrimą, kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą ir perdavimą teismui. Europos prokuratūros integruota

struktūra apima Europos vyriausiąjį prokurorą ir Europos prokurorus, kurie sudaro Europos prokuratūros kolegiją, padalytą į nuolatines kolegijas, ir kurie dirbs Europos prokuratūros centrinėje būstinėje Liuksemburge. Centrinė būstinė kontroliuos ir prižiūrės dalyvaujančiose valstybėse narėse esančius Europos deleguotuosius prokurorus, kurie yra neatsiejama Europos prokuratūros dalis ir kurie tirs, vykdys baudžiamąjį persekiojimą ir kompetentingiems nacionaliniams teismams perduos Europos prokuratūros bylas.

Centrinė būstinė stebi, kontroliuoja ir prižiūri tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą, kuriuos vykdo Europos deleguotieji prokurorai, taip užtikrindama tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo politikos nuoseklumą visoje Europoje ir veiksmingus ir tikslinius tolesnius veiksmus. Europos deleguotieji prokurorai reguliuos nacionalinių teisėsaugos institucijų, ypač policijos, muitinių ir finansinių tyrimų tarnybų, darbą.

Informacija bus keičiamasi tiesiogiai ir betarpiškai Europos prokuratūros viduje, taip pat tarp Europos prokuratūros bei nacionalinių teisėsaugos institucijų ir ES įstaigų, įskaitant Eurojustą, Europolą ir OLAF.

Europos prokuratūra dirbs kaip bendras biuras visose dalyvaujančiose valstybėse narėse, o tai reiškia, kad iš esmės nereikės *ad hoc* jungtinių tyrimų grupių ar savitarpio teisinės pagalbos prašymų, kurie reikalingi dabar. Vykdydama veiksmus Europos prokuratūra taip pat galės naudoti visapusiškas tyrimo priemones apkaltinamiesiems ir išteisinamiesiems įrodymams surinkti, kad baudžiamosios bylos teismuose būtų nagrinėjamos nuosekliai ir veiksmingai.

4.1. Visapusiškas Europos atsakas vykdant tarpvalstybinių teroristinių nusikaltimų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą

Europos prokuratūra suteiktų europinį matmenį dabartinėms pastangoms kovoti su teroristiniais nusikaltimais ir pašalintų esamus trūkumus panaikindama spragas tarp nacionalinių institucijų veiksmų tiriant šiuos nusikaltimus ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą už juos. Palyginti su dabartiniu požiūriu, Europos prokuratūra, spręsdama terorizmo bylas, sukurtų tiesioginį ryšį su įvairiomis valstybių narių institucijomis ir Sąjungos subjektais. Tai galėtų būti lemiamas kokybinis patobulinimas, užtikrinantis veiksmingesnius teroristinių nusikaltimų tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą už juos Sąjungoje.

Europos deleguotiesiems prokurorams įsitvirtinus nacionalinėse sistemose ir glaudžiai bendradarbiaujant su nacionalinėmis teisėsaugos institucijomis, taip pat veikiant Europos prokuratūros kolegijai, formuojančiai nuoseklų Sąjungos lygmens baudžiamojo persekiojimo metodą, skirtą kovoti su teroristiniais nusikaltimais, kas užtikrintų veiksmingus ir efektyvius tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą, Europos prokuratūra užimtų tvirtą poziciją vykdant baudžiamąjį persekiojimą už teroristinius nusikaltimus visoje Europoje. Visų pirma ji galėtų nurodyti vykdyti tyrimus, užtikrinti, kad laiku būtų surinkti tolesni įrodymai, sujungti ir bendrai tirti susijusias bylas bei išspręsti bet kokius jurisdikcijos klausimus iki bylos iškėlimo teisme. Ji taip pat glaudžiai bendradarbiautų su kitais Sąjungos subjektais, pavyzdžiui,

Eurojustu ir Europolu, ir turėtų strateginės galimybės taikyti Sąjungos metodus teroristiniams nusikaltimams tirti ir baudžiamajam persekiojimui vykdyti.

4.2. Laiku ir pakankamai keistis informacija apie teroristinius nusikaltimus

Europos prokuratūra galėtų įveikti dabartinius sunkumus, jeigu būtų laiku pasidalyta informacija. Ji ne tik galėtų gauti valstybių narių turimą informaciją apie teroristinius nusikaltimus, bet ir nurodytų nacionalinėms institucijoms, kaip aktyviai ir tikslingai surinkti daugiau informacijos. Tai aktualu ir dalijantis informacija su Eurojustu ir Europolu.

Europos prokuratūros darbas būtų vienodai naudingas renkant tam tikrų tipų įrodymus, jais dalijantis ir juos naudojant. Atsižvelgiant į tai, kad Europos prokuratūros kolegiją sudarys Europos prokurorai iš visų dalyvaujančių valstybių narių, Europos prokuratūra turės visas galimybes dirbti su slapto pobūdžio ir konfidencialia informacija. Pavyzdžiui, Europos prokuratūra užtikrintų, kad dirbant Europos deleguotiesiems prokurorams ir prižiūrintiems Europos prokurorams informacijos rinkimo metodai išliktų konfidencialūs ir būtų susitarta dėl aiškių Europos prokuratūros naudojamos informacijos tvarkymo kodų. Europos prokuratūrai taip pat būtų lengviau nei pavienėms valstybėms narėms bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis ar tarptautinėmis organizacijomis kaip *vienintelei* Europos prokuratūrai. Šiuo požiūriu Europos prokuratūra pasinaudotų Reglamento (ES) 2017/1939 nuostatomis, susijusiomis su tarptautiniu bendradarbiavimu ir teisine sistema, kuri bus sukurta.

Laikydamasi integruoto požiūrio, Europos prokuratūra sukurs naujus informacinius kanalus Europos deleguotųjų prokurorų ir valstybių narių institucijų lygmeniu, taip pat centriniu lygmeniu, su Sąjungos įstaigomis, trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis. Būtų palengvinti informacijos srautai visoje Sąjungoje. Būtų galima greičiau reaguoti į naujas terorizmo tendencijas ir *modi operandi*.

4.3. Susietų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo etapas

Europos prokuratūra bus kompetentinga tiek tirti nusikaltimus, turinčius įtakos Sąjungos biudžetui, tiek vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir turės įgaliojimų koordinuoti policijos tyrimus. Pavyzdžiui, galės greitai įšaldyti ir areštuoti turtą bei išduoti arešto orderius visoje ES. Be to, tai padėtų pašalinti dabartinius trūkumus, susidariusius dėl lygiagrečiai vykdomų ir suskaidytų terorizmo bylų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo.

Europos prokuratūra sudarys galimybes tam, kad tyrimai ir baudžiamasis persekiojimas būtų geriau tarpusavyje susieti ir koordinuojami. Europos prokuratūrai vadovaujant tyrimams bus užtikrinta, kad visos susijusios institucijos visada laiku galėtų susipažinti su joms reikalinga informacija. Be to, bus sukurta aiški sprendimų priėmimo struktūra, kurios tikslas – gauti optimalų rezultatą visoms susijusioms valstybėms narėms. Šis pagrindinis Europos prokuratūros koordinacinis vaidmuo būtų naudingas vykdant nusikaltimų tyrimus pagal Europos prokuratūros naujus įgaliojimus. Todėl šie tyrimai galėtų būti vykdomi koordinuotai,

atsižvelgiant į visus vykdomo tyrimo aspektus ir nepaisant įvykdytų nusikaltimų vietos. Suderintu požiūriu į tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą taip pat būtų užtikrinta, kad tyrimą atliekančios institucijos galėtų remtis Europos prokuratūros įgaliojimais, siekiant užtikrinti, kad tyrimo veiksmai būtų vykdomi laiku ir ten, kur yra efektyviausia, nepaisant to, kurioje Sąjungos vietoje turi būti vykdomi šie veiksmai.

4.4. Tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo veiksmingumas ir nuoseklumas

Europos prokuratūra gebėtų užtikrinti darnų ir veiksmingą baudžiamąjį teroristinių nusikaltimų tyrimą ir atsižvelgtų į visų susijusių valstybių narių ir visos Sąjungos interesus. Nacionalines teisės sistemas išmanantys Europos prokurorai dirbs Europos prokuratūros kolegijoje, ir tai padės užtikrinti kuo geresnį atsaką nagrinėjant tarpvalstybines terorizmo bylas. Europos prokuratūra, būdama vienintelė Sąjungos lygmens dalyvė, turėtų tinkamas galimybes spręsti jurisdikcijos klausimus ir, remdamasi objektyviais kriterijais, spręstų, kuriam teismui perduoti bylą. Tokiu sprendimu dėl geriausios jurisdikcijos nagrinėti bylą būtų užkirstas kelias konfliktams ir būtų išvengta bereikalingo bylinėjimosi. Todėl išplėtus Europos prokuratūros įgaliojimus, kad jie apimtų teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, šioje srityje galėtų sumažėti jurisdikcijos konfliktų ir būtų užtikrintos veiksmingos priemonės jiems spręsti, jei jų kiltų.

Hipotetinė būsima byla

Valstybėje narėje A vyksta tyrimas dėl teroristų finansavimo nusikaltimo. Nors tos valstybės narės institucijos turi akivaizdžių duomenų, kad susiję asmenys finansuoja terorizmą, joms neaišku, kur pinigus galiausiai ketinama panaudoti. Tuo pat metu valstybėje narėje B vyksta tyrimas dėl veikos, laikomos paruošiamaisiais teroristinio išpuolio veiksmais, įskaitant medžiagų vadinamajai nešvariajai bombai (radiologinės sklaidos įtaisui) sukurti įsigijimą. Tuo tarpu valstybėje narėje C tyrimas yra orientuotas į konkrečią svetainę, kurioje skleidžiama teroristinė propaganda. Valstybės narės C institucijos įtaria, kad svetainės kai kurios uždarytos dalys yra naudojamos ir teroristinės grupuotės narių tarpusavio ryšiams palaikyti.

Nė viena iš susijusių valstybių narių dar nepaprašė Europolo ar Eurojusto paramos, nes šiuos tyrimus juos laiko visų pirma nacionaliniais. Tik tada, kai per vieną iš Europos deleguotųjų prokurorų, dalyvaujančių valstybėje narėje A vykdomame tyrime, apie bylą sužino Europos prokuratūra, nustatomas ryšys tarp šių bylų: valstybėje narėje A tiriamas finansavimas yra iš tikrųjų skirtas grupuotės, kuriančios radiologinės sklaidos įtaisą valstybėje narėje B, veiklai ir nustatyta, kad šios grupuotės iš tikrųjų palaiko ryšį viena su kita per valstybėje narėje C tiriamą svetainę.

Europos prokuratūra gali užtikrinti, kad tyrimo priemonės, reikalingos valstybėje narėje C esančios svetainės prisijungimo vardams gauti, taikomos tuo pat metu, kai areštuojama finansavimo grupuotė valstybėje narėje A ir parengiamoji grupė valstybėje narėje B, kad jos neturėtų galimybės suklastoti įkalčių.

Visi įtariami teroristai gali būti sulaikyti tuo pačiu metu, o koordinuoti ir įgyvendinti tolesnes tyrimo priemones gali viena prokuratūra. Tai taip pat užtikrintų, kad nekiltų jokios jurisdikcijos kolizijos ir kad surinkti įrodymai būtų priimtini.

5. Teroristinių nusikaltimų, turinčių poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, įtraukimo į Europos prokuratūros kompetencijos sritį poveikis

5.1. Poveikis Europos prokuratūrai

Europos prokuratūra ir jos integruota institucinė struktūra ir sprendimų priėmimo procesai yra daug pranašesni kovojant su tarpvalstybiniais teroristiniais nusikaltimais. Ši struktūra apima nacionalinių teisės sistemų žinias, subalansuotą ir greitą sprendimų priėmimą per nuolatines kolegijas, kuriose bendradarbiauja Europos prokurorai, ir veiksmingą tolesnių veiksmų įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu per Europos deleguotuosius prokurorus. Bylų tvarkymo sistema užtikrins sparčius komunikacijos srautus tarp visų Europos prokuratūros prokurorų, dirbančių tiek centrinėje būstinėje, tiek įvairiose Sąjungos vietose vietos lygmeniu. Išplečiant Europos prokuratūros įgaliojimus, kad jie apimtų ir teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, turėtų būti išlaikyta esama Europos prokuratūros institucinė struktūra ir sprendimų priėmimo procedūros.

Tačiau dėl tokio išplėtimo reikėtų padaryti nemažai Reglamento (ES) 2017/1939, kuriuo įsteigiama Europos prokuratūra, pakeitimų, kuriais būtų atsižvelgta į platesnius įgaliojimus ir į tai, kad dabar pagrindinė Europos prokuratūros veiklos sritis yra Sąjungos biudžetui kenkiantys finansiniai nusikaltimai. Šie pakeitimai visų pirma susiję su Europos prokuratūros dalykine kompetencija, nors reikės ir kitų pakeitimų. Be to, Europos prokuratūros įgaliojimų išplėtimas, kad jie apimtų ir teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, taip pat turėtų įtakos Europos prokuratūros biudžetui ir darbuotojų skaičiui.

Jei Europos Vadovų Tarybai priimtų sprendimą iš dalies pakeisti SESV 86 straipsnį (žr. pirmiau), Komisija pateiktų teisėkūros pasiūlymą iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2017/1939, kad Europos prokuratūros įgaliojimai būtų išplėsti, kad apimtų teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, kuriame būtų išdėstyti reikiami pakeitimai.

Dalykinė kompetencija

Šiuo metu Europos prokuratūros dalykinė kompetencija apima , Sąjungos finansiniams interesams kenkiančius nusikaltimus, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2017/1371 dėl

baudžiamosios teisės priemonių kovai su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu[21].

Lygiai taip pat Europos prokuratūros dalykinė kompetencija gali būti išplėsta, kad apimtų teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, pasiremiant Direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu[22]. SESV 86 straipsnio 4 dalyje numatyta galimybė išplėsti Europos prokuratūros dalykinės kompetencijos sritį, kad ji apimtų įvairius sunkius tarpvalstybinius nusikaltimus, ir šia iniciatyva Komisija siekia išplėsti šią kompetenciją, kad į ją patektų teroristiniai nusikaltimai, turintiems poveikio daugiau nei vienai valstybei narei.

Po tokio tikslinio išplėtimo atitinkamai iš dalies pakeistas būtų ir Reglamento (ES) 2017/1939 22 straipsnis – jis būtų papildytas nauja dalimi, kurioje būtų nurodyta, kad Europos prokuratūros kompetencijai priklauso nusikalstamos veikos, nurodytos Direktyvos (ES) 2017/541 3–12 ir 14 straipsniuose (kaip perkelta į nacionalinę teisę), jei jos turi poveikio daugiau nei vienai valstybei narei[23].

Direktyvoje (ES) 2017/541 nurodyti teroristiniai nusikaltimai yra „teroristiniai nusikaltimai“, „su teroristine grupe susijusios nusikalstamos veikos“ ir „su teroristine veikla susijusios nusikalstamos veikos“, pavyzdžiui, viešas kurstymas įvykdyti nusikaltimą, verbavimas, teroristų rengimas ir dalyvavimas teroristų rengimo mokymuose, kelionių organizavimas ar palengvinimas bei teroristų finansavimas. Nusikalstamu pagal ją laikomas ne tik nusikalstamos veikos padarymas, bet ir pagalba, bendrininkavimas, kurstymas ir kėsinimasis.

Reglamento (ES) 2017/1939 2 straipsnyje („Apibrėžtys“) būtų nurodyta, kad šios nusikalstamos veikos įtraukiamos į Europos prokuratūros kompetenciją, taip pat būtų išsamiau paaiškintas reikalavimas, kad tos nusikalstamos veikos turi turėti poveikio daugiau nei vienai valstybei narei.

Kiti Reglamento (ES) 2017/1939 pakeitimai

Kadangi dabartinė Europos prokuratūros sistema sukurta siekiant tirti ES biudžetui kenkiančius nusikaltimus, vykdyti kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą ir perduoti juos

---

21 Žr. 8 išnašą.

22 2017 m. kovo 15 d. Direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR. Pagal Direktyvos (ES) 2017/541 28 straipsnio 1 dalį valstybės narės Direktyvą (ES) 2017/541 turi perkelti į nacionalinę teisę iki 2018 m. rugsėjo 8 d.

23 SESV 86 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad įgaliojimai gali būti išplėsti nusikaltimų, kurie turi poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, atžvilgiu Tai nereiškia, kad šie nusikaltimai neturi poveikio ir trečiosioms šalims.

teismui, išplėtus jos įgaliojimus, kad jie apimtų ir teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, reikės atlikti ir daugiau Reglamento (ES) 2017/1939 pakeitimų, kad jis atitiktų tokią išplėstą kompetenciją.

Reglamento nuostatos, kurias reikėtų peržiūrėti, yra, pvz., dėl Europos prokuratūros teritorinės ir asmeninės kompetencijos, Europos prokuratūros kompetencijos įgyvendinimo sąlygų pritaikymo (kai kuriais atvejais tai labai susiję su esminiais biudžetui kenkiančių nusikaltimų aspektais, kaip antai žalos dydis ar finansavimo iš Sąjungos biudžeto apimtis), jos įgaliojimų tyrimo srityje ar jurisdikcijos nustatymo principų. Be to, dabartinėje sistemoje yra nuostatų, kurios visų pirma pritaikytos finansiniams nusikaltimams, su nuorodomis į finansines ribas[24], atrankos kriterijus, pagal kurį skiriami Europos prokuratūros prokurorai turi turėti specialios patirties finansinių tyrimų srityje[25] – jas reikės atitinkamai pakoreguoti, atsižvelgiant į teroristinių nusikaltimų tyrimo ir patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už juos specifiką.

Biudžeto ir darbuotojų klausimai

Išplėtus Europos prokuratūros įgaliojimus dėl padidėjusio darbo krūvio būtų padarytas poveikis ir Europos prokuratūros biudžetui ir darbuotojų skaičiui, todėl reikės įdarbinti daugiau prokurorų ir kitų darbuotojų, ypač turinčių patirties tiriant teroristinius nusikaltimus ir vykdant jų kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą. Atitinkamai turėtų būti pritaikyti ir reikiami prokuratūros saugumo reikalavimai. Šis poveikis bus atidžiau įvertintas remiantis išsamesne informacija, pateikta finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje, pridedamoje prie rengiamo teisės akto pasiūlymo.

5.2. Poveikis ES agentūroms ir nacionalinėms institucijoms

Europos prokuratūros kompetencijos išplėtimas įtraukiant į ją teroristinius nusikaltimus, turinčius poveikio daugiau nei vienai valstybei narei, paveiktų dabartines Europolo ir Eurojusto užduotis ir vaidmenis, taip pat nacionalines institucijas. Pavyzdžiui, turėtų būti toliau vystomi gebėjimai atlikti kriminalinę analizę ES lygmeniu, nes toks analizės būdas yra vienas iš didžiausių pranašumų dalijantis informacija šiuo lygmeniu. Europos prokuratūrai galėtų būti suteikti įgaliojimai pavesti[26] Europolui atlikti nusikaltimų analizę Europos

[24] Kaip, pavyzdžiui, įgyvendinant Europos prokuratūros kompetenciją (Reglamento (ES) 2017/1939 24 ir 25 straipsniai), Europos prokuratūros bylos išsireikalavimo teisę (Reglamento (ES) 2017/1939 28 straipsnis) arba vykdant bylos perdavimą nacionalinėms institucijoms (Reglamento (ES) 2017/1939 34 straipsnis).

[25] Reglamento (EB) Nr. 2017/1939 14 ir 16 straipsniai:

[26] Reglamento (ES) 2017/1939 102 straipsnyje jau teigiama, kad Europos prokuratūra „gali prašyti Europolo teikti analitinę paramą konkrečiam [jos] atliekamam tyrimui“, bet dėl nustatytų nurodymo įgaliojimų taip pat reikėtų iš dalies pakeisti Europolo reglamentą.

prokuratūrai. Taip pat Europos prokuratūra glaudžiai koordinuotų savo darbą su Eurojustu, kad užtikrintų Europos prokuratūros ir nacionalinių institucijų nagrinėjamų bei Eurojusto remiamų baudžiamųjų bylų papildomumą. Šis papildomumas sustiprintų Eurojusto kaip pagrindinės jungties vykdant koordinuotą baudžiamąjį persekiojimą tarpvalstybinių nusikaltimų, susijusių su terorizmu, pavyzdžiui, kibernetiniais nusikaltimais, srityje vaidmenį. Be to, Eurojustas galėtų skirti savo išteklius tarpvalstybiniams kitų nusikaltimų pavyzdžiui, organizuoto nusikalstamumo, prekybos narkotikais ir prekybos žmonėmis, tyrimams.

Užmezgus gaudų ryšį tarp Europos prokuratūros ir kitų susijusių Sąjungos subjektų gali atsirasti sinergijos, naudingos visoms susijusioms šalims, kovojančioms su teroristiniais nusikaltimais, ir gali būti užtikrinta, kad darbas nesidubliuotų. Taip maži ištekliai būtų panaudoti veiksmingiausiai.

Europos prokuratūros įgaliojimų išplėtimas, kad jie apimtų ir teroristinius nusikaltimus, turėtų įtakos ir jos darbui su kitomis nacionalinėmis institucijomis. Tai, pavyzdžiui, yra finansinės žvalgybos padaliniai (FŽP), kurie, *inter alia*, yra atsakingi už įtartinų sandorių, susijusių su terorizmo finansavimu, tyrimą.

6. Išvada

Terorizmo grėsmė vis dar didelė ir toliau plinta, todėl būtinas tvirtesnis Europos Sąjungos atsakas. Sustiprinti Sąjungos lygmens pajėgumus tirti teroristinius nusikaltimus, vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos ir perduoti jų vykdytojus teismui – tai bendro Europos atsako į terorizmo grėsmę dalis.

Atsižvelgiant į tai, kad tai yra vienintelė Sąjungos įstaiga, turinti įgaliojimus vykdyti nusikalstamos veikos tyrimus, patraukti už tai baudžiamojon atsakomybėn kompetentinguose nacionaliniuose teismuose ir perduoti nusikaltimų vykdytojus teismui, Europos prokuratūra turi didelį potencialą iš esmės sustiprinti dabartines kovos su teroristiniais nusikaltimais Europos Sąjungoje priemones.

Atsižvelgdama į 2019 m. gegužės 9 d. įvyksiantį Sibiu aukščiausiojo lygio susitikimą, Komisija ragina Europos Vadovų Tarybą kartu su Europos Parlamentu imtis šios iniciatyvos ir nuspręsti dėl Europos prokuratūros įgaliojimų išplėtimo, kad jie apimtų ir kovą su teroristiniais nusikaltimais, turinčiais poveikio daugiau nei vienai valstybei narei.